

УДК 35.071.1

О. М. Шмаков, О. В. Лавніченко

ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ СФЕРИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ З ПРИПИНЕННЯ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Наведено підходи до розподілу повноважень між органами державної влади, формуваннями НГУ та органами поліції під час припинення масових заворушень залежно від етапів та інтенсивності перебігу заворушень, а також до визначення основного виконавця проведення заходів з припинення масових заворушень.

Ключові слова: масові заворушення, масові безладдя, державна адміністрація, оперативний штаб МВС, зведений загін МВС, Національна гвардія України, правоохоронні органи, закон про мирні заходи та акції.

Постановка проблеми. До певного часу відповідно до правових та нормативних документів [1, 2] вважалося, що основною силою у припиненні масових заворушень є міліція. Приданими силами є внутрішні війська.

Проте з прийняттям Закону [3] пріоритети у виконанні цієї функції змінилися. Зокрема, стаття 3 наведеного Закону визначає, що “Національна гвардія України є основним суб'єктом з припинення масових заворушень. При здійсненні заходів щодо припинення масових заворушень Національна гвардія України координує діяльність сил та засобів правоохоронних органів, залучених до припинення зазначених протиправних дій”.

Це є свідченням того, що ведеться пошук основного виконавця проведення заходів під час припинення масових заворушень.

У той же час залишається низка неврегульованих питань з нормативно-правового оформлення дій, пов'язаних з охороною громадського порядку та забезпеченням громадської безпеки, зокрема з припинення масових заворушень, з погляду на них як на надзвичайні ситуації соціального характеру.

На нашу думку, у цьому випадку необхідно окреслити кілька проблем.

По-перше. Наразі в Україні законодавчо не врегульовано межі застосування заходів примусу (в тому числі й із застосуванням військових засобів) під час охорони громадського порядку. Кримінальним кодексом передбачені покарання за злочини проти громадського порядку, зокрема масові заворушення (ст. 294 ККУ), але у законодавстві немає жодного натяку, що є громадський порядок як об'єкт охорони. Відповідно не сформульовано й багато понять, із цим пов'язаних, зокрема: “масові заворушення”,

“групові порушення громадського порядку”, “масові безладдя”, “громадські місця”.

Крім того не врегульовано порядок проведення мирних зібрань в Україні. Спроби врегулювати це явище через відомчі акти натикаються на невідповідність Основному Закону України.

По-друге, масові заворушення визначаються як злочин, передбачений ст. 294 ККУ, тобто як факт, але не як надзвичайна ситуація соціального характеру, що як процес може розвиватися у просторі й часі, має відповідні етапи свого розвитку. На кожному етапі передбачено різні комплекси заходів щодо врегулювання кризової ситуації.

По-третє. Аналіз практики припинення масових заворушень (саме масових заворушень, а не лише масових безладь) лише силами поліції та гвардії свідчить про те, що їх сил недостатньо для врегулювання конфлікту. Врегулювати конфлікт потрібно не тоді, коли він уже досяг свого сталого розвитку, а коли він лише зароджується, і не тільки силами поліції та гвардії, а силами більш широкого кола суб'єктів, що мають відношення до вирішення надзвичайних ситуацій соціального характеру.

Таким чином, виникає потреба у визначенні цього кола суб'єктів, їх функцій і повноважень у припиненні масових заворушень.

Мета статті – визначення повноважень суб'єктів з припинення масових заворушень та обґрунтування напрямків нормативно-правового регулювання питань, пов'язаних з охороною громадського порядку.

Виклад основного матеріалу. У територіальних органах внутрішніх справ було розроблено оперативний план за загальною назвою “Хвиля”. Цей план мав вводитися на другому етапі розвитку заворушень. Рішення

про введення в дію оперативного плану приймали:

– у разі виникнення масових заворушень на території декількох регіонів (регіону) держави – МВС з негайним інформуванням Президента України, Голови Верховної Ради, Прем'єр-міністра, Генерального прокурора та Голови Служби безпеки, Голови державної прикордонної служби;

– у разі виникнення масових заворушень на території регіону – начальники ГУМВС, УМВС з наступною негайною доповіддю МВС та інформуванням місцевих органів виконавчої влади, СБУ, прокурора, відповідних керівників органів ДПС та ДСНС.

У цьому плані було передбачено здійснення заходів щодо припинення масових заворушень у два етапи. На першому етапі передбачалося припинення заворушень без застосування силових дій і проведення низки таких заходів, як: оперативно-розшукові дії, розвідувальні дії, режимні обмеження, слідчі дії, попереджувальні заходи. Ці заходи передбачалося виконувати органами внутрішніх справ з обмеженим залученням військових частин внутрішніх військ гарнізонів міліції як приданої сили.

На другому етапі у випадку недосягнення позитивного результату рішенням керівника оперативного штабу, який очолював, як правило, керівник територіального органу внутрішніх справ, приймалося рішення на проведення силових заходів з метою силового припинення масових заворушень та поновлення

правопорядку. При цьому основу сил для припинення масового заворушення складав зведений загін міліції, який комплектувався працівниками територіальних органів внутрішніх справ, на території яких відбувалися заворушення. До складу зведеного загону включалися й військові частини внутрішніх військ, які були розміщені на території територіального органу внутрішніх справ. Цей зведений загін являв собою неоднорідну структуру з різним ступенем підготовленості особового складу, не навченого діяти підрозділами, та з низьким рівнем підготовки керівників структурних елементів в управлінні діями підлеглих у складі групи або елементу бойового порядку.

На цей час у Законі [4] серед повноважень поліції не визначено функції участі у ліквідації масових заворушень. Лише в розділі про застосування спеціальних засобів згадується дозвіл на їх застосування під час припинення групових порушень громадського порядку та масових заворушень.

Таким чином, законодавчо у прямій постановці функція припинення масових заворушень закріплена лише за НГУ (табл. 1).

Однак слід зазначити, що припинення масових заворушень передбачає проведення деяких заходів, не всі з яких перебувають у компетенції НГУ.

Виникають також питання стосовно керівництва всіма силами та засобами, що задіюються для припинення масових заворушень.

Т а б л и ц я 1

Аналіз законів стосовно участі у припиненні масових заворушень

Закон України “Про міліцію”	Закон України “Про Національну поліцію”	Закон України “Про Національну гвардію України”
Стаття 2. Основні завдання міліції Основними завданнями міліції є: забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів; запобігання правопорушенням та їх припинення; охорона і забезпечення громадського порядку;	Стаття 2. Завдання поліції 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 3) протидії злочинності;	Стаття 2. Основні функції Національної гвардії України 1) участь у припиненні масових заворушень;

Закон України “Про міліцію”	Закон України “Про Національну поліцію”	Закон України “Про Національну гвардію України”
<p>Стаття 10. Основні обов’язки міліції</p> <p>Міліція відповідно до своїх завдань зобов’язана:</p> <p>1) забезпечувати безпеку громадян і громадський порядок;</p> <p>2) виявляти, запобігати і припиняти кримінальні правопорушення, вживати з цією метою оперативно-розшукових та профілактичних заходів, передбачених чинним законодавством;</p>	<p>Стаття 23. Основні повноваження поліції</p> <p>1. Поліція відповідно до покладених на неї завдань:</p> <p>10) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях;</p>	<p>Стаття 12. Обов’язки Національної гвардії України</p> <p>1. Національна гвардія України відповідно до покладених на неї законом завдань та функцій зобов’язана:</p> <p>17) протидіяти масовим заворушенням;</p>
	<p>Стаття 30. Види поліцейських заходів</p> <p>1. Поліція для виконання покладених на неї завдань вживає заходів реагування на правопорушення, визначені Кодексом України про адміністративні правопорушення та Кримінальним процесуальним кодексом України, на підставі та в порядку, визначених законом.</p> <p>2. Поліція для охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці і порядку або припинення їх порушення також застосовує в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи та заходи примусу, визначені цим Законом.</p>	<p>Стаття 13. Права військовослужбовців Національної гвардії України</p> <p>1. Військовослужбовці Національної гвардії України з метою виконання покладених на Національну гвардію України завдань мають право:</p> <p>1) у разі залучення до виконання завдань з охорони громадського порядку здійснювати превентивні та поліцейські заходи примусу відповідно до Закону України “Про Національну поліцію”;</p>
<p>Стаття 14. Застосування спеціальних засобів</p> <p>2) для припинення масових безпорядків і групових порушень громадського порядку;</p>	<p>Стаття 45. Застосування спеціальних засобів</p> <p>1. Поліцейський для забезпечення публічної безпеки і порядку застосовує спеціальні засоби, визначені цим Законом.</p> <p>3. Загальні правила застосування спеціальних засобів:</p> <p>в) припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень;</p>	<p>Стаття 17. Застосування спеціальних засобів</p> <p>1. Військовослужбовці Національної гвардії України після виконання вимог, передбачених частиною третьою статті 15 цього Закону, мають право застосувати спеціальні засоби за виключної необхідності у випадках, якщо інші форми попереднього впливу на правопорушників не дали бажаних результатів, для:</p> <p>7) припинення масових заворушень і групових порушень громадського порядку;</p>

У припиненні масових заворушень мають брати участь органи державної влади і місцевого самоврядування, правоохоронні органи (зокрема поліція, прокуратура, СБУ), НГУ. У кожній складовій є певні повноваження з урегулювання надзвичайних ситуацій різного характеру. Найбільшими повноваженнями з прийняття рішення щодо врегулювання надзвичайних ситуацій є у органів державної влади, зокрема це Кабінет Міністрів України (КМУ) в цілому за державу, обласні державні адміністрації в регіонах.

Отже, виникає проблема розмежування повноважень між органами виконавчої влади, поліцією та НГУ на різних етапах перебігу негативного явища, що визначається як масове заворушення. А відповідно постає питання стосовно керівництва виконанням заходів щодо врегулювання і навіть ліквідації масових заворушень.

З нашого погляду, проблема невирішеності порядку припинення масових заворушень пов'язана з кількома чинниками.

По-перше, сама дефініція “масові заворушення” не прописана у законодавстві. Лише у Кримінальному кодексі подано сутність масових заворушень не як явище, а тим більше процес, що відбувається у суспільстві, а як злочин, що виражається лише в організації та в активній участі.

По-друге, у Законі [4] не прописано, що поліція має якесь відношення до цього явища.

По-третє, законодавчо припинення наведеного явища не визначається як комплексна проблема, у вирішенні якої повинні бути задіяні не лише правоохоронні органи, але й органи

державної влади та місцевого самоврядування.

Заворушення як масове явище являє собою вияв обурення частини населення, як правило, певними діями державних органів, певної частки населення, релігійної конфесії та спрямовані проти них. Подібні дії можуть бути мирними, а на певних етапах в умовах бездіяльності правоохоронних органів – переростати у негативні явища, що характеризуються порушенням громадського порядку. Тобто масові заворушення потрібно розглядати насамперед як надзвичайну ситуацію (далі – НСт) соціального характеру, що відповідно має етапи перебігу [5], які можна подати у вигляді **табл. 2**.

На підставі цього зробимо спробу визначити дефініції “заворушення” та “масові безладдя”.

Заворушення – це вияв протесту невизначеною кількістю людей (організованим угрупованням людей) на обширній території, дії певних організованих угруповань людей, які можуть характеризуватися створенням натовпу, а також без нього та спрямуванням дій на вияв протесту шляхом проведення демонстрацій, мітингів, маніфестацій, пікетувань, страйків. Заворушення можуть виникнути одночасно чи послідовно в одному або кількох районах на території держави, області, в окремих місцевостях, населених пунктах, на промислових об'єктах, об'єктах залізничного, повітряного й водного транспорту тощо.

Масові безладдя – це дії великої групи людей чи натовпу людей, що супроводжуються вчиненням насильства, погромів, підпалів, знищенням майна, захопленням будівель або споруд, насильницьким виселенням громадян,

Т а б л и ц я 2

Етапи перебігу масових заворушень

Етап 1	Етап 2	Етап 3	Етап 4
Відбуваються зібрання мас людей у вигляді мітингів, демонстрацій, ходів, пікетувань зі спробами привернення уваги органів державної влади до своїх проблем. Проводяться мирно	У випадку бездіяльності органів державної влади, правоохоронних органів серед протестувальників з'являються радикально налаштовані групи населення, які провокують на порушення громадського порядку. При цьому порушення громадського порядку поодинокі або мають груповий характер	Поява екстремістськи налаштованих груп населення, які переходять до руйнівних дій із застосуванням насилля. Відбуваються погроми, підпали, захоплення будинків, інших об'єктів та інші дії антигромадського спрямування. У цьому випадку заворушення переростають у свою крайню форму – масові безладдя	У випадку проведення рішучих заходів органами державної влади – згасання напруження під впливом сил охорони правопорядку

опором представникам влади, та інші дії руйнівного характеру із застосуванням зброї або інших предметів, які використовуються як зброя; одна з крайніх форм прояву заворушення.

Відповідно до етапів перебігу зазначеного явища можливо визначити основні заходи, які мають проводитися на кожному етапі, та основних виконавців цих заходів.

Етап 1 – проведення суспільно-політичних заходів органами державної влади та місцевого самоврядування з метою вирішення проблем, що призвели до обурення населення. Основний виконавець – державні адміністрації, які мають адміністративний ресурс. Ці адміністрації, керівники яких призначаються, а не обираються, політично не заангажовані та не залежні від думки населення. Правоохоронні органи під керівництвом цих адміністрацій повинні проводити профілактичні заходи, спрямовані на недопущення радикальних або екстремістських проявів. Наведений етап характеризується як загроза виникнення надзвичайної ситуації.

Етап 2. Відбувається в тому випадку, якщо заходи, проведені на першому етапі, не дали позитивного результату. У цьому разі слід вважати, що виникла надзвичайна ситуація. На другому етапі повинен бути створений оперативний штаб з нормалізації надзвичайної ситуації, очолюваний керівником державної адміністрації. У його підпорядкування надходять правоохоронні органи. Продовжують проводитися заходи органами державної влади та місцевого самоврядування з метою мирного вирішення проблеми, одночасно правоохоронні органи виконують заходи, спрямовані на підтримання громадського порядку та забезпечення безпеки без застосування сили: оперативно-розшукові дії, розвідувальні дії, режимні обмеження, слідчі дії, попереджувальні заходи. Практично на цьому етапі задіюється весь апарат територіальних органів поліції.

Етап 3. Характеризується як етап масових безладь. У цьому випадку виникає необхідність проведення силових заходів з метою відновлення громадського порядку на певній території. Силова акція повинна проводитися певною організованою силою, що здатна діяти підрозділами. Такою силою, наділеною, крім того, законодавчими повноваженнями, є формування НГУ. Тобто керівником оперативного штабу приймається рішення на проведення силових заходів, спеціальної операції. Основний виконавець – формування НГУ. За рахунок сил і засобів НГУ, приданих сил територіального органу поліції створюється зведений загін (33)

під керівництвом військового командира від НГУ із завданням силової ліквідації заворушення.

Відповідно до цього слід зазначити, що до складу об'єднаного оперативного штабу (ООШ) мають увійти керівник територіального органу поліції як заступник керівника ООШ по силах поліції, а також представник від НГУ як заступник керівника ООШ по силах НГУ.

Етап 4. Характеризується згасанням явища під впливом правоохоронних сил. На початку цього етапу формування НГУ несуть службу у посиленому варіанті, поступово передають функції підтримання громадського порядку силам поліції.

Викладене дає змогу окреслити відповідальність за проведення заходів на різних етапах. Так, на першому етапі основні заходи повинні виконувати органи державної влади та місцевого самоврядування з обмеженим залученням компетентних правоохоронних органів з метою політичного врегулювання соціальних та інших проблем, що стали причиною виникнення соціального напруження.

На другому етапі правоохоронними органами мають бути проведені превентивні заходи для стримування розростання негативних явищ і недопущення проведення неконтрольованих акцій групами та масами населення у певних місцях.

І тільки на третьому етапі, що пов'язується із силовим впливом на порушників громадського порядку, необхідна організована і навчена сила, яка б була спроможна, діючи у правовому полі, силовими заходами ліквідувати негативні явища.

При цьому слід зазначити, що на всіх трьох етапах триває робота з політичного розв'язання кризової ситуації з метою недопущення розвитку негативних подій. Ця теза дає підстави розглянути обґрунтування щодо структури органу управління, на якого необхідно покласти функції з нормалізації надзвичайних ситуацій соціального характеру.

У законодавчих актах та нормативних документах визначається поділ надзвичайних ситуацій, зокрема: НСт техногенного характеру, НСт природного характеру, НСт соціального характеру, НСт воєнного характеру. Перші дві групи НСт розписані у нормативних актах досконало: поділ за рівнями виникнення, відповідальність за їх врегулювання. За рівнями вони поділяються на такі, як державного, регіонального, місцевого та об'єктового рівнів. До державного рівня відносять НСт, що виникають на території двох областей, і

відповідальність за їх урегулювання покладається на КМУ.

Надзвичайні ситуації соціального характеру не мають поділу на рівні, не визначається відповідальність за їх урегулювання. Тільки в окремих відомчих документах дається порядок їх ліквідації, але вони суперечать чинному законодавству і не завжди можуть бути застосовані (наприклад, наказ МВС № 1345).

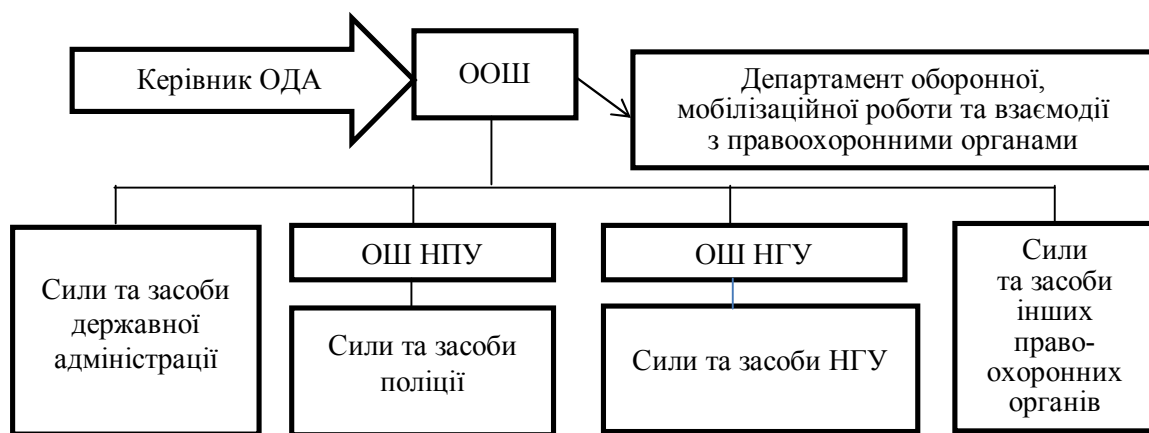
Масові заворушення, що відбуваються в обласних центрах, як правило, можна віднести до НСт регіонального або навіть державного рівня, тому що вони охоплюють велику територію, у них може брати участь велика кількість людей, для їх ліквідації потрібні будуть численні сили і засоби органів державної влади та правоохоронних органів.

Тому за аналогією системи ліквідації НСт техногенного та природного характеру доцільно склад оперативного штабу з ліквідації масових

зворушень створювати на базі обласних державних адміністрацій, призначаючи керівника обласної державної адміністрації керівником оперативного штабу. У воєнний час керівник обласної державної адміністрації стає керівником зони територіальної оборони, який зобов'язаний координувати дії всіх сил, що перебувають на його території під час виконання завдань територіальної оборони.

Відповідно до складу оперативного штабу мають бути включені представники поліції та НГУ, сили та засоби яких надходять в оперативне підпорядкування керівника ООШ. Робочий орган ООШ може створюватися на базі департаменту оборонної, мобілізаційної роботи та взаємодії з правоохоронними органами (рисунк).

Відповідно до цього можна запропонувати розподіл функцій між основними учасниками припинення масових заворушень (табл. 3).

Структура управління силами та засобами з ліквідації масових заворушень

Т а б л и ц я 3

Розподіл функцій між основними учасниками припинення масових заворушень

Функція	Органи державної влади (державні територіальні адміністрації)	НПУ	НГУ	ДСНС	ГПУ	СБУ
Проведення політичних заходів	К	БУ	ДР	ДР	ДР	БУ
Проведення превентивних заходів	К	ГВ	БУ	Зб	БУ	БУ
Силове припинення масових заворушень	К	БУ	ГВ	Зб	БУ	БУ

Примітка. У таблиці позначено: К – керівництво; БУ – безпосередня участь; ДР – допоміжна роль; ГВ – головна відповідальність; Зб – забезпечення.

Із табл. 3 можна визначити, що керівництво на всіх етапах масових заворушень покладесться на керівника органу державної адміністрації. На користь цього наведемо деякі обґрунтування. По-перше, зазначена посадова особа не є виборна, а призначається виключно президентом України. Відповідно вона є політично не заангажована і здатна приймати рішення, незважаючи на симпатії або антипатії виборців. По-друге, відповідно до своїх повноважень з керівництва діями державної адміністрації у робочому режимі з виконання повсякденних завдань згадана особа має бути готова керувати діями у кризових ситуаціях мирного і воєнного характеру. Для цього вона повинна мати відповідну фахову підготовку. По-третє, наведена посадова особа повинна мати повноваження з керівництва силами поліції та НГУ у кризових ситуаціях соціального характеру на прикладі губернаторів США.

Щодо місця сил поліції. Поліція виконує превентивні заходи на всіх етапах розвитку масових заворушень, виділяє посилення для ЗЗ НГУ під час силових заходів, завдяки чому керівник територіального органу поліції є заступником керівника ООШ по силах поліції.

Сили НГУ залучаються до проведення силових заходів і обмежено – до превентивних заходів. При цьому військовий командир виступає в ролі заступника керівника ООШ по силах НГУ.

Наведені організаційні заходи мають бути закріплені у законодавчому порядку.

Крім заходів організаційного характеру потрібно законодавчо визначити такі важливі для правоохоронних органів терміни, як “масові заворушення”, “масові безладдя”, “громадський порядок”, “правопорядок”, “охорона громадського порядку” та ін. Це потребує ініціювання з боку МВС розроблення і прийняття Закону “Про охорону громадського порядку в Україні”. У цьому законі мають бути передбачені повноваження та порядок застосування правоохоронних сил щодо дій у випадку виникнення групових та масових порушень громадського порядку.

Висновки

1. Масові заворушення слід розглядати не тільки як факт суспільного протистояння, а більш широко – як надзвичайну ситуацію соціального характеру і як багатоетапний процес, що відбувається у часі та просторі.

2. До суб’єктів сфери безпеки України з

припинення масових заворушень можна віднести: обласні державні адміністрації, поліцію, гвардію, службу з надзвичайних ситуацій, пенітенціарну службу, службу безпеки, прокуратуру.

3. Національна гвардія України не може координувати діяльність сил та засобів правоохоронних органів, залучених до припинення масових заворушень (виходячи з широкого тлумачення цього поняття).

4. Функцію координації дій як НГУ, так і правоохоронних органів з припинення масових заворушень слід покласти на голову обласної державної адміністрації. Він має бути й керівником оперативного штабу, що розгортається на період дій, як це має місце у разі надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, а у територіальній обороні він є ще й керівником зони територіальної оборони.

5. Національна гвардія України є основним суб’єктом у проведенні силових заходів з припинення масових заворушень (спеціальної операції). Підрозділи інших суб’єктів (поліції, пенітенціарної служби, служби з надзвичайних ситуацій, служби безпеки) на період спеціальної операції необхідно включати до складу угруповання гвардії й підпорядковувати його командирі.

6. На територіальні органи поліції слід покладати відповідальність за виконання превентивних заходів у припиненні масових заворушень та заходів з відновлення правопорядку по закінченні спеціальної операції.

7. В інтересах НГУ ініціювати у МВС України розроблення законів “Про порядок організації та проведення мирних масових заходів та акцій в Україні” та “Про охорону громадського порядку”.

8. Є потреба якнайшвидше приступити до розроблення Настанови з організації підготовки і ведення дій з припинення масових заворушень Національною гвардією України та правоохоронними органами. Основну увагу приділити визначенню функцій і завдань гвардії, правоохоронних органів, органів державної влади, органів місцевого самоврядування на етапах підготовки, проведення заходів щодо припинення масових заворушень та після їх закінчення.

9. У Національній гвардії України, не втрачаючи часу, слід розпочати роботу з підготовки керівників спеціальної операції з припинення заворушень із залученням представників взаємодіючих правоохоронних

органів, органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Про міліцію [Текст] : Закон України від 20 грудня 1990 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 4. – С. 20.

2. Про затвердження Настанови про дії органів, підрозділів внутрішніх справ, з'єднань, частин внутрішніх військ, вищих навчальних закладів МВС України з ліквідації масових заворушень [Текст] : наказ МВС № 1345 від 14.11.2003.

3. Про Національну гвардію України [Текст] : Закон України від 13 березня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 17. – С. 594.

4. Про Національну поліцію [Текст] : Закон України від 2 липня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – С. 379.

5. Лавніченко, О. В. Безладдя як фактор ускладнення оперативної обстановки [Текст] / О. В. Лавніченко // Честь і закон. – 2011. – № 1. – С. 18–23.

Стаття надійшла до редакції 21.11.2016 р.

УДК 35.071.1

А. Н. Шмаков, А. В. Лавніченко

ПОЛНОМОЧИЯ СУБЪЕКТОВ СФЕРЫ БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ ПО ПРЕКРАЩЕНИЮ МАССОВЫХ БЕСПОРЯДКОВ

Приведены подходы к распределению полномочий между органами государственной власти, формированиями НГУ и органами полиции во время прекращения массовых беспорядков в зависимости от этапов и интенсивности хода беспорядков, а также к определению основного исполнителя проведения мероприятий по прекращению массовых беспорядков.

Ключевые слова: массовые волнения, массовые беспорядки, государственная администрация, оперативный штаб МВД, сводный отряд МВД, Национальная гвардия Украины, правоохранительные органы, закон о мирных мероприятиях и акциях.

UDC 35.071.1

О. М. Shmakov, O. V. Lavnichenko

PLENARY POWERS OF SUBJECTS OF SPHERE OF SAFETY OF UKRAINE ARE FROM STOPPING OF MASS DISTURBANCES

Approaches over are brought in relation to distribution of plenary powers between public authorities, forming of NGU and organs of police during stopping of mass disturbances depending on the stages and intensity of flowing of disturbances and determination of main performer by realization of measures on stopping of mass disturbances.

Keywords: mass disturbances, mass disorder, state administration, operative staff of MIA, erected detachment of MIA, National Guard of Ukraine, law enforcement authorities, law, are on peaceful measures and actions.

Шмаков Олександр Миколайович – доктор військових наук, професор, завідувач кафедри оперативного мистецтва Національної академії Національної гвардії України

Лавніченко Олександр Васильович – кандидат військових наук, доцент, професор кафедри оперативного мистецтва Національної академії Національної гвардії України